

KS § 112

Dnr KS/2023:623 – 042

Delårsrapport 1:2024 Strängnäs kommun

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

- godkänna delårsrapport 1 2024, daterad 27 maj 2024.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut och att detta blir kommunstyrelsens beslut.

Beskrivning av ärendet

Delårsrapport 1 är en första avrapportering till kommunfullmäktige och omfattar en översiktlig redogörelse för utvecklingen av verksamhet och ekonomi för perioden januari till april 2024 med helårsprognos. I uppföljningen ingår en bedömning av måluppfyllelsen vid årets slut.

Kommunfullmäktige har sex övergripande mål för att uppnå god ekonomisk hushållning. Bedömningen av måluppfyllelse baseras på utvärdering av nämndernas målarbete, mått och resultat. Bedömningen bygger på en samlad bedömning och analys av aktiviteter, effekter och resultat för kommunen som helhet.

När det gäller måluppfyllelsen rör sig kommunen mot måluppfyllelse inom samtliga mål. Dock bedöms två mål inte uppfyllas. Det gäller målet I Strängnäs kommun ges barn och unga goda förutsättningar att må bra och att klara skolan med goda resultat och en vilja att fortsätta lära genom livet, samt målet I Strängnäs kommun är vi en fossilfri kommun 2030 på god väg mot klimatneutralitet 2040 med låg miljöpåverkan.

Fyra mål bedöms delvis uppfyllas. Det gäller målen: I Strängnäs kommun är ett aktivt, tryggt och hälsosamt liv möjligt för alla invånare oavsett individuella förutsättningar: I Strängnäs kommun har medarbetare och ledare möjlighet och förutsättning att vara med och utveckla vår kommun: I Strängnäs kommun finns det ett kulturutbud och ett företagarklimat som stärker tillväxt och arbetsmarknad: I Strängnäs kommun är kommunkoncernen kostnadsmedveten och resultatinriktad.

Kommunens resultat för perioden uppgick till 15 miljoner kronor, vilket motsvarade ett underskott i förhållande till periodens budget med 5 miljoner kronor. Den negativa avvikelsen beror på högre kostnader än budgeterat för nämnderna under januari till april.

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Helårsprognosen visar ett förväntat överskott på 252 miljoner kronor, vilket innebär en positiv budgetavvikelse med 294 miljoner kronor. Detta beror huvudsakligen på en utdelning från Strängnäs kommunföretag AB till följd av försäljningen av fjärrvärmeverksamheten. Nämnderna prognostiserar med en negativ avvikelse mot budget på totalt 30 miljoner kronor. Anledningen är högre kostnader än budgeterat för socialnämnden och för teknik- och fritidsnämnden medan kommunstyrelsen förväntas redovisa en positiv budgetavvikelse vid årets slut.

Helårsprognosen för investeringar uppgår till 340 miljoner kronor, vilket innebär en avvikelse mot årets budget med 4 miljoner kronor samt en avvikelse mot budget för pågående projekt med 169 miljoner kronor. Avvikelsen beror på förseningar i projekt och är främst hänförlig till teknik- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen. Med nuvarande investeringsprognos bedöms självfinansieringsgraden uppgå till 100 procent för året.

Ekonomiska konsekvenser för hållbar utveckling

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Miljömässiga konsekvenser för hållbar utveckling

Beslutet medför inga miljömässiga konsekvenser för kommunen.

Sociala konsekvenser för hållbar utveckling

Beslutet medför inga sociala konsekvenser för kommunen.

Uppföljning

Beslutet följs upp inom ramen för den löpande uppföljningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Delårsrapport 1 2024 Strängnäs kommun, 2024-05-27

Rapport, Delårsrapport 1 2024 Strängnäs kommun, 2024-05-27

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Barn- och utbildningsnämnden för kännedom

Socialnämnden för kännedom

Teknik- och fritidsnämnden för kännedom

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för kännedom

Kulturnämnden för kännedom

Kommunrevisionen för kännedom

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Strängnäs kommun

Verksamhetsrapport 2024

2024-04-30

DELÅR 1 2024 VERKSAMHETSRAPPORT

Dnr: KS/2023:623

Datum: 2024-05-27

Innehåll

Inledning.....	2
Sammanfattning	3
Måluppfyllelse.....	4
Uppföljning - ekonomi	12
Resultat och prognos.....	12
Investeringar och finansiering	18
Nyckeltalsbilaga.....	20

Inledning

Delårsrapport 1 är en första avrapportering till kommunfullmäktige och omfattar en översiktlig redogörelse för utvecklingen av verksamhet och ekonomi för perioden januari till april 2024 med helårsprognos. I uppföljningen ingår en bedömning av måluppfyllelsen vid årets slut.

Kommunfullmäktige har sex övergripande mål för att uppnå god ekonomisk hushållning. Helårsprognosen bygger på nämndernas arbete för att nå målen. En samlad bedömning har skett utifrån tillgängliga nyckeltal och verksamheternas genomförda, pågående och planerade aktiviteter samt effekter.

För att ta del av mer information kring genomförda aktiviteter och resultat hänvisas till nämndernas delårsrapportering.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har sex övergripande mål för att uppnå god ekonomisk hushållning. Bedömningen av måluppfyllelse baseras på utvärdering av nämndernas målarbete, mått och resultat. Bedömningen bygger därvid på en samlad bedömning och analys av aktiviteter, effekter och resultat för kommunen som helhet.

När det gäller måluppfyllelsen rör sig kommunen mot måluppfyllelse inom samtliga mål. Dock bedöms två mål inte uppfyllas. Det gäller målet *I Strängnäs kommun ges barn och unga goda förutsättningar att må bra och att klara skolan med goda resultat och en vilja att fortsätta lära genom livet*, samt målet *I Strängnäs kommun är vi en fossilfri kommun 2030 på god väg mot klimatneutralitet 2040 med låg miljöpåverkan*.

Fyra mål bedöms delvis uppfyllas. Det gäller målen: *I Strängnäs kommun är ett aktivt, tryggt och hälsosamt liv möjligt för alla invånare oavsett individuella förutsättningar: I Strängnäs kommun har medarbetare och ledare möjlighet och förutsättning att vara med och utveckla vår kommun: I Strängnäs kommun finns det ett kulturutbud och ett företagarklimat som stärker tillväxt och arbetsmarknad. I Strängnäs kommun är kommunkoncernen kostnadsmedveten och resultatnriktad*.

Kommunens resultat för perioden uppgick till 15 miljoner kronor, vilket motsvarade ett underskott i förhållande till periodens budget med 5 miljoner kronor. Den negativa avvikelser beror på högre kostnader än budgeterat för nämnderna under januari till april.

Helårsprognosen visar ett förväntat överskott på 252 miljoner kronor, vilket innebär en positiv budgetavvikelse med 294 miljoner kronor. Detta beror huvudsakligen på en utdelning från Strängnäs kommunföretag AB till följd av försäljningen av fjärrvärmeverksamheten. Nämnderna redovisar dock en negativ avvikelse som främst beror på ökade kostnader inom socialnämnden.

Nämnderna prognostiserar med en negativ avvikelse mot budget på totalt 30 miljoner kronor. Anledningen är högre kostnader än budgeterat för socialnämnden och teknik- och fritidsnämnden medan kommunstyrelsen förväntas redovisa en positiv budgetavvikelse vid året slut.

Helårsprognosen för investeringar uppgår till 340 miljoner kronor, vilket innebär en avvikelse mot årets budget med 4 miljoner kronor samt en avvikelse mot budget för pågående projekt med 169 miljoner kronor. Avvikelsen beror till stor del på förseningar

i projekt och är främst hänförlig till teknik- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen. Med nuvarande investeringsprognos bedöms självfinansieringsgraden uppgå till 100 procent för året.

Måluppfyllelse

Bedömningen baseras på utvärdering av nämndernas och bolagens målarbete, mått och resultat. Bedömningen bygger därvid på en samlad analys av aktiviteter, effekter och resultat för kommunen som helhet.

För att ta del av mer information kring genomförda aktiviteter och resultat hänvisas till nämndernas och bolagens rapportering.

Mål

I Strängnäs kommun ges barn och unga goda förutsättningar att må bra och att klara skolan med goda resultat och en vilja att fortsätta lära genom livet

Under delåret har kommunen arbetat med att stärka förutsättningarna för barn och unga att klara skolan med goda resultat. Det pågick många insatser med ett gemensamt fokus på att stärka undervisningens kvalitet. Exempel är Åkerskolan som i flera års tid arbetat med undervisningsutveckling. Skolan har genomfört en variation av pedagogiska insatser och mitterminsuppföljningen visade en ökning av elevernas gymnasiebehörighet i årskurs nio. Årsuppföljningen visade också att gymnasiebehörigheten i den kommunala grundskolan ökade läsåret 2022/23 med åtta procentenheter jämfört med föregående läsår, från 72 till 80 procent.

Som en del av utvecklingsarbetet har kommunen även arbetat tillsammans med friskolorna för att utveckla matematikundervisningen i kommunens skolor. Detta arbete har skett i samarbete med Mälardalens universitet.

Effekterna utifrån kommunens insatser är dock ännu främst märkbara och kopplade till förbättrade processer och fördjupad kunskap. När det gäller grundskolorna har de under perioden arbetat med undervisningsutveckling, vilket på sikt syftar till att ge genomslag på kunskapsresultaten i hela grundskolan. Fokus är att öka andelen elever som uppnår betygskriterierna i alla ämnen. Det kommer även ge effekt på ökad gymnasiebehörighet och på höjt meritvärde. Det kommer dock att ta ytterligare tid för att förbättringsarbetet ska ge stabilt höga och mätbara effekter i form av kunskapsresultat i hela skolsystemet.

Under första kvartalet har den horisontella samverkan mellan olika nämnder kring barn och unga fortgått med syfte att effektivt hantera uppdraget att öka tryggheten i lärmiljöerna och minska skolfrånvaron.

Samtliga grundskolor har arbetat med att öka skolnärvaron. Ett bra exempel är Paulinska skolan som uppvisar en tydlig effekt av det arbetet genom att under perioden ha minskat antalet elever som inte alls närvarade i skolan från nio till tre.

Kommunens verksamheter har arbetat med att införa och genomföra ett frukostprojekt i skolorna, där elever erbjuds frukost. I andra kommuner har man sett att skolor som erbjuder frukost upplever att eleverna kan hålla koncentrationen längre och presterar bättre. Genom att skapa förutsättningar för barn och elevers rörelse bidrar kommunen till att barn och elever kan må bra och klara skolan bättre. Det sker bland annat genom att det ska finnas lekplatser av god kvalitet i alla kommundelar. Det sker även genom att länka ihop gång- och cykelbanor vilket möjliggör att fler barn och elever kan gå eller cykla till skola och till fritidsaktiviteter.

Kommunen har också arbetat med den fysiska miljön och planering av var nästa förskola eller skola lämpligast ska placeras. De långsiktiga effekterna kommer framtidens förskole- och skolbarn att märka genom att skolor är placerade med tanke på sådant som bra lekmöjligheter på rasten och säkra vägar till och från skoldagen.

Slutsatser och målbedömning

Kommunen har gjort flera insatser för att förbättra måluppfyllelsen och det finns positiva tendenser som tyder på att skolans utveckling och kunskapsresultaten går åt rätt håll. Trots detta kvarstår utmaningar kring kunskapsresultaten och utvecklingen behöver fortsätta. Det kommer att ta ytterligare tid innan förbättringsarbetet resulterar i stabilt höga och mätbara effekter i hela skolsystemet. Kommunen är på väg mot måluppfyllelse, men målet bedöms inte uppfyllas.

Mål

I Strängnäs kommun är vi en fossilfri kommun 2030 på god väg mot klimatneutralitet 2040 med låg miljöpåverkan

Utifrån klimatrapporten (KS/2024:254) är slutsatsen att klimatarbetet i Strängnäs kommun går framåt men i alltför långsam takt. Med nuvarande minskningstakt är Strängnäs kommuns koldioxidbudget slut om sju år. För att hålla budgeten krävs utsläppsminskningar på 14 procent årligen och i dagsläget ligger det på cirka 1 procent årligen. Klimatarbetet har emellertid under senare tid fått ett ökat tempo och mer fokus. Det är dock för tidigt för att se ännu se några effekter av det arbetet. Det ska också noteras att det ligger en eftersläpning i data som ligger till grund för klimatrapporten.

Inom området transporter, som står för 63 procent av de territoriella utsläppen i Strängnäs kommunkoncern, ser verksamheterna inom kommunkoncernen kontinuerligt över hur de kan minska sina transporter och sin energiförbrukning samt ställa om till mer hållbara drivmedel. Under perioden har det bland annat skett ökade satsningar på transporter med ökad cykelanvändning och ökad användning av el och hybridbilar samt förbättrad planering av rutter.

Kommunen har tagit beslut om en ny hållbarhetsstrategi och en inventering har påbörjats av i vilken omfattning kommunens avtalsleverantörer utför transporter och leveranser fossilfritt, samt när leverantörerna bedömer att de kan göra detta 100 procent fossilfritt.

Det har skett en revidering av kommunens översiktsplan. Förslaget till Översiktsplan 2040 spänner över flera områden jämfört med den nu gällande versionen. Den kommer därför att kunna vara en ännu tydligare vägvisare i den långsiktiga och hållbara samhällsutvecklingen. Utöver arbetet med att revidera översiktsplanen, ska en parkeringsstrategi ta fram. Denna strategi kommer att vara tätt länkad till andra styrande dokument som pekar ut nödvändiga vägval för att möta kommunkoncernens mål om fossilfrihet och klimatneutralitet.

Slutsatser och målbedömning

Uppföljningen av klimat- och energiplanen visade att kommunens arbete i flera delar behöver förbättras och intensifieras för att hela kommunen tillsammans ska kunna ta sig an klimatutmaningen. Strängnäs har samtidigt arbetat alltmer fokuserat och resultatinkänt med klimatarbetet. Det är dock för tidigt för att ännu se några tydliga effekter av det arbetet. Kommunen är på väg mot måluppfyllelse, men målet bedöms inte uppfyllas.

Mål

I Strängnäs kommun är ett aktivt, tryggt och hälsosamt liv möjligt för alla invånare oavsett individuella förutsättningar

Under perioden har insatser gjorts och utvecklats för barn och unga som ger förutsättningar för ett tryggt och hälsosamt liv, såsom Öppna förskolan, Ungdomsmottagningen och frukostprojektet. Samverkan mellan nämndernas verksamheter bidrog till att öka effekterna av insatserna.

Årets första kvartal visar samtidigt att kommunen påverkas av det förändrade samhällsklimatet. Bland annat har antalet placeringar ökat bland unga med allvarlig

kriminalitet och missbruk, och en ökning ses även bland flickor. Detta leder även till ökade kostnader. Kommunen arbetar med att ta fram åtgärder och insatser för att stoppa den negativa utvecklingen.

Kommunen har fortsatt prioritera det förebyggande trygghetsarbetet och tar ytterligare tag i arbetet mot organiserad brottslighet. Strängnäs kommun är med i ett nytt samarbete i nätverket *Mälarkommuner mot organiserad brottslighet*, som ett led i att bekämpa det växande hotet från organiserad brottslighet. I nätverket ingår Enköping, Eskilstuna, Nykvarn, Strängnäs, Södertälje och Västerås i samarbete med Polismyndigheten.

Kommunen har även arbetat för att skapa trygghet och säkerhet i den offentliga miljön. Det sker genom att se över, byta ut och sätta upp ny gatubelysning samt röja sly, laga skador i asfalten och genomföra vinterväghållning, vilket tillsammans bidrar till tryggare allmänna områden.

För att skapa förutsättningar för ett aktivt liv oavsett individuella förutsättningar, har det har bland annat getts ökade möjligheter för personer inom LSS - Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, att röra på sig i större utsträckning. Bland annat har Eldsundsvikshallen anpassats med utrustning för att möta deras behov. Samverkan sker med funktionshinderorganisationer för att försöka tillgodose behov för alla kommunens invånare.

En utvärdering av *Hälsan spelar roll* pågår och planering inför uppstart av nästa omgång vilket ska öka möjligheten att ge samma villkor för funktionshindrade som övriga befolkningen delta i det idrottsliga föreningslivet och ges förutsättningar till mer rörelse. En kommungemensam arbetsgrupp kring folkhälsa är också under uppstart. Folkhälsa fokuserar på det förebyggande och är något som ska stärka befolkningens hälsa och välmående så att de inte ska behöva hälso- och sjukvård förrän det är absolut nödvändigt.

Fritidsbanken bidrar till målet genom att erbjuda barn, unga och vuxna möjlighet att låna utrustning, vilket gör att fler invånare kan prova på olika idrotter och leva ett mer aktivt liv.

Barnrättsperspektivet är beaktas löpande i kommunens verksamheter. Bland annat gällande barns synpunkter på utveckling av lekplatser.

Kulturaktiviteter som genomförts under våren har nått allt fler människor. Invånare har genom kulturaktiviteterna möjlighet att växa och ha ett aktivt liv genom

delaktighet, kreativt medskapande och social samvaro över sociala, kulturella och åldersmässiga gränser.

Slutsatser och målbedömning

Kommunens verksamheter har arbetat med många olika aktiviteter för att stärka hälsa och livskvalitet samt förebygga ohälsa och ge förutsättningar till ett aktivt liv.

Kommunen påverkas samtidigt av det förändrade samhällsklimatet med ökad risk, särskilt för barn och unga, för kriminalitet och missbruk. Samhällsutveckling försvårar måluppfyllelsen och kommunen behöver stärka det förebyggande arbetet för att få bukt med den negativa utvecklingen. Målet bedöms delvis uppfyllas.

Mål

I Strängnäs kommun har medarbetare och ledare möjlighet och förutsättning att vara med och utveckla vår kommun

I syfte att ge kommunens medarbetare och ledare möjlighet att bidra till utvecklingen har både medarbetare och ledare varit aktivt involverade i innovationsarbetet som startade under 2023. För att främja hållbar utveckling krävs det kontinuerligt nya idéer, samarbeten och arbetsmetoder. Under detta initiativ har bland annat ”Innovationsakademin” etablerats under våren. Arbetet med kommunens chefer fortsätter med fokus på att leda i förändring samt att få till ett bra klimat och kultur för innovation.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet på arbetsplatserna bidrar till utveckling av verksamheterna. God arbetsmiljö är en möjliggörare för all annan verksamhet och kommunen har fortsatt med aktiviteter för att bibehålla detta.

När det gäller kompetensförsörjningen är det fortsatt svårt att rekrytera rätt kompetens inom vissa områden. För att trygga kompetensförsörjningen på kort och lång sikt har kommunkoncernen lagt ytterligare kraft att stärka Strängnäs kommuns position som en del av Stockholms arbetsmarknadsområde genom att genomföra analyser kring kompetensförsörjning och arbetet med arbetsgivarvarumärket.

Sjukfrånvaron under januari - mars 2024 uppgick totalt till 8,7 procent, vilket är kommunens lägsta nivå på tre år. Av den totala sjukfrånvaron var långtidssjukfrånvaron 37,4 procent, vilket är en ökning med 2,9 procent jämfört med 2023. Däremot har kortidssjukfrånvaron dag 1–59 minskat med 0,5 procent, från 6 till 5,5 för perioden januari - mars jämfört med samma period 2023.

Den senaste medarbetarenkäten visar att hållbart medarbetarindex (HME) ligger på stabila höga nivåer. Totala index gällande motivation, ledarskap och styrning ligger på index 81. När det gäller HME-resultatet för medarbetare ligger index på 80 och för chefer 88, vilka räknas som högt. Resultatet på frågan: *Kan du rekommendera Strängnäs kommun som arbetsgivare till andra?* har ökat något ytterligare en procentenhet, och ligger på 84,5.

Slutsatser och målbedömning

Under perioden har både medarbetare och ledare aktivt involverats i innovationsarbetet för att öka möjligheterna att utveckla kommunen. Sjuktalet går ner och kommunen fortsätter att arbeta med förebyggande hälsoinsatser. Ett aktivt arbete med exempelvis ledar- och medarbetarutveckling och fokus på arbetsmiljöarbete har gett önskvärda resultat och medarbetarundersökningarna visar på stabilt höga siffror.

Kommunen är på god väg mot måluppfyllelse. Målet bedöms delvis uppfyllas.

Mål

I Strängnäs kommun finns det ett kulturutbud och ett företagarklimat som stärker tillväxt och arbetsmarknad

Strängnäs kommun har under en längre tid aktivt arbetat mot ett gott företagsklimat. Att det föreligger ett sådant visar sig näringslivsundersökningarna och trenden är stabil med positiva förflyttningar inom flera områden de senaste fem åren. Kommunens rakning ligger nu på 3.9¹.

I den årliga enkät där anbudsgivare betygsätter genomförda upphandlingar ”Nöjd upphandlings-index”, fortsätter den positiva trenden för Strängnäs kommun. Kommunen har fortsatt ett resultat som ligger högt över riksnittet och får höga omdömen inom prioriterade områden så som affärsmässighet, engagemang, bemötande och rättssäkerhet.

---

¹ <https://www.foretagsklimat.se/strangnas>

För att ytterligare stärka företagsklimatet och främja tillväxt och arbetsmarknad har kommunen fortsatt sin goda relation med befintliga företag och arrangerat företagsfrukostar med relevanta teman. Dessutom har kommunen aktivt marknadsfört sig gentemot potentiella invånare och företagare genom en särskild ingång på webben. Kommunen har under perioden erbjudit ett omfattande attraktivt och tillgängligt kulturutbud. Allt fler invånare och besökare deltar och nås av kulturutbudet.

Slutsatser och målbedömning

Kommunen har arbetat aktivt för att ytterligare stärka tillväxt och företagarklimat utifrån en redan bra position. Kommunen har även utvecklat kulturutbudet vilket sammantaget har potential att stärka Strängnäs kommun som en plats att bo och verka i. Kommunen är på god väg mot måluppfyllelse. Målet bedöms delvis uppfyllas.

Mål

I Strängnäs kommun är kommunkoncernen kostnadsmedveten och resultatinkriktad

Kommunen arbetar med att vara kostnadsmedveten och resultatinkriktad. Det har skett ett flertal insatser för att förbättra och effektivisera processer, exempelvis tätare och mer transparenta resultatuppföljningar, och arbete med att förbättra beslutsunderlag för den långsiktiga lokalplaneringen.

Genom att arbeta horisontellt med gemensamt fokus används resurserna effektivt. För att förhindra välfärdsbrott, felaktiga utbetalningar och otillåten påverkan pågår och har det skett en ökad samverkan med externa aktörer.

Verksamheterna tar ett stort ekonomiskt ansvar för den egna verksamhetens ekonom, men även för kommunens ekonomi som helhet. Medarbetare görs delaktiga i ekonomin för att de ska få förståelse för sin budgetpåverkan samt vara delaktiga i såväl stora som små ekonomiska beslut och inköp.

För att klara av att utföra åtagande med begränsade resurser och hantera kostnadsökningar i en föränderlig omvärld, behöver verksamheterna kontinuerligt arbeta med effektivisering, verksamhetsutveckling, digitalisering samt genomföra innovationer. Inom de verksamheter som gör negativa ekonomiska resultat tas åtgärdsplaner fram med strävan efter en budget i balans.

Det fortgår arbete inom kommunen med att undersöka hur personalresurser bäst kan organiseras och hur arbetssätt kan förbättras. Dessa aktiviteter syftar till att behålla en

god flexibilitet och förmåga att utvecklas utifrån förändrade omvärldsförutsättningar. Mätbara effekter förväntas på längre sikt.

Slutsatser och målbedömning

Kommunen arbetar aktivt för att bli ytterligare kostnadsmedveten och resurseffektiv. Den sammantagna ekonomin för kommunen som helhet visade vid årets slut på ett fortsatt stabilt ekonomiskt läge utifrån en långsiktig ekonomisk styrning. Det finns potential att genom ytterligare förbättringsarbete och innovation skapa värde och resultat på nya sätt, trots begränsade resurser.

Kommunen är på väg mot måluppfyllelse. Målet bedöms delvis uppfyllas.

Uppföljning - ekonomi

I Sveriges kommuner och regioners (SKRs) ekonomirapport i maj, konstaterades att 2024 är andra året i rad då kommuner och regioner påverkas av reallt urholkade skatteintäkter. Årets skatteunderlagsökning är mycket svag och beror på att antalet arbetade timmar minskar, vilket dämpar lönesumman. Skatteunderlaget och resultaten beräknas att öka igen 2025 men även om resultaten för kommuner kommer att stärkas så ser man också att låneskulden ökar på grund av stora investeringsbehov. Därutöver kommer det att vara en klart lägre befolkningstillväxt de kommande åren, vilket blir ytterligare en utmaning för kommunerna att hantera.

Konjunkturläget och den fortsatt relativt höga inflationen kommer att påverka verksamheternas kostnadsutveckling framöver. Tillsammans med en låg befolkningstillväxt och en lägre skatteintäktsökning, gör det att flertalet kommuner och regioner behöver göra stora besparingar. För Strängnäs kommun har en aktiv ekonomistyrning och goda resultat under senare år medfört en stabil ekonomisk grund. Det gör att vi har ett större handlingsutrymme än många andra kommuner och regioner. Redan i samband med budgetbeslut under 2023 beslutades att kompensera nämnderna med ökade budgetar för 2024 för att hantera kommande pris- och löneökningar enligt Sveriges kommuner och regioners (SKR:s) prognoser. Dessutom beslutades att det årliga effektiviseringskravet skulle tas bort under 2024. Syftet var att underlätta för verksamheterna att hantera den tuffa ekonomiska situationen och att undvika kortsiktiga neddragningar. I stället ska det skapa tid och handlingsutrymme för att göra välbetänkta och effektfulla val för framtiden.

När nu pris- och löneökningarna förväntas bli något högre har nämnderna kompenserats med ett budgettillskott. Det handlar om en kompensation för höjt PO-pålägg (personalomkostnadspålägg där lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalspension och avtalsförsäkring ingår) samt för hyreshöjningen utifrån årets hyresförhandlingar. Kompensationen stärker nämndernas möjlighet att hantera det rådande ekonomiska läget och fokusera på att leverera välfärdstjänster av god kvalitet.

Resultat och prognos

Kommunens resultat för perioden uppgick till drygt 15 miljoner kronor vilket motsvarade ett underskott i förhållande till periodens budget med 5 miljoner kronor. Den negativa avvikelser beror på att nämnderna har haft högre kostnader, främst för köp av verksamhet, än budgeterat för januari till april.

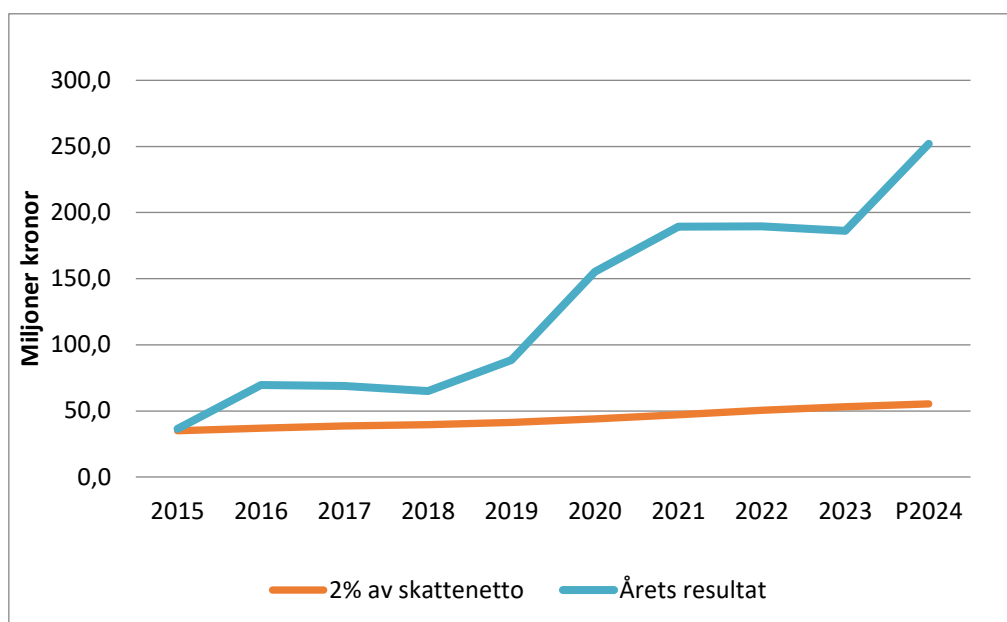

Ett överskott med drygt 8 miljoner kronor var budgeterat inför 2024 enligt Flerårsplan 2024–2026. Årets resultat förväntas i nuläget bli ett överskott med 252 miljoner kronor och innebär en positiv budgetavvikelse med 294 miljoner kronor. Orsaken till den positiva avvikelsen beror på en utdelning från Strängnäs kommunföretag AB som kommer från försäljningen av fjärrvärmeverksamheten. Utdelningen ska bland annat användas till en pensionsförsäkringslösning för att minska pensionsskulden och kommunens framtida pensionsbetalningar. Då politiken uttryckt att vinsten från försäljningen av fjärrvärmeverksamheten inte ska användas till löpande drift, så förväntas ett större överskott för året.

Nämnderna redovisar totalt en negativ avvikelse som främst beror på ökade kostnader inom socialnämndens ansvarsområden. Förväntat resultat för året motsvarar 9,1 procent av skattenettet.

I diagrammet nedan framgår prognostiserat resultat för året samt resultatutvecklingen sedan 2015.

Diagram 1. Resultatutveckling 2015–2025

Helårsprognosen enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KS/2019:355 och KS/2022:518) beräknas bli 276 miljoner kronor. Kostnader som täcks av tidigare års överskott och reserverade fondmedel (medel avsatt i det egna kapitalet) har då avräknats. Resultatet enligt god ekonomisk hushållning motsvarar 10 procent av förväntade skatteintäkter och generella statsbidrag.

Tabell 1. Prognos för årets resultat och resultat enligt god ekonomisk hushållning, miljontals kronor

Resultat, mkr	Budget	Prognos
	2024	2024
Årets resultat	8	252
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Årets resultat enligt balanskravet	8	252
lanspråktagna medel som reserverat under eget kapital	0	24
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	8	276
Resultatmål	0,3%	10,0%

Tabellen nedan visar en sammanfattning av ekonomiskt utfall för uppföljningsperioden samt helårsprognos för 2024. För mer detaljer, se bilaga 1.

Tabell 2. Kommunens driftredovisning, miljontals kronor*

	Utfall Jan - Apr 2024	Budget Jan - Apr 2024	Avvikelse Jan - Apr 2024	Prognos helår 2024	Budget helår 2024	Prognos Avvikelse
Kommunfullmäktige	-2.2	-2.0	● -0.2	-8.6	-8.6	0.0
Kommunstyrelsen	-68.7	-72.8	● 4.1	-203.9	-211.3	7.4
Teknik- och fritidsnämnden	-66.0	-64.9	● -1.2	-188.8	-187.6	-1.2
Miljö- och sambhällsbyggnadsnäm	-12.0	-12.8	● 0.8	-36.1	-36.1	0.0
Kulturnämnden	-20.9	-21.8	● 0.9	-62.6	-62.6	0.0
Socialnämnden	-339.5	-315.4	● -24.1	-971.1	-935.1	-36.0
Barn- och utbildningsnämnden	-422.3	-434.6	● 12.3	-1 225.5	-1 225.5	0.0
Finansförvaltning	916.4	914.0	● 2.3	2 948.6	2 675.0	273.6
	0.0		● 0.0	0.0		0.0
Summa Strängnäs kommun	-15.4	-10.3	● -5.1	252.0	8.2	243.8

Jämfört med den ekonomiska rapporten per sista mars har det skett förändringar när det gäller helårsprognosen som förbättrats med närmare 280 miljoner kronor. Det beror på den beslutade utdelningen från Strängnäs kommunföretag AB på 380 miljoner kronor och kommer från försäljning av fjärrvärmeverksamheten. Nämnderna redovisar en prognosförsämring med närmare 12 miljoner kronor, vilket innebär en förväntad negativ avvikelse mot budget på 30 miljoner kronor vid årets slut. Anledningen till nämndernas underskott är främst högre kostnader än budgeterat inom Socialnämnden. Se prognosförändring avseende avvikelse mot budget i tabell 3 nedan.

Tabell 3. Prognosförändring

Prognosavvikelse, miljontals kronor	Mar	Apr
Kommunfullmäktige	0	0
Kommunstyrelsen	0	7
Teknik- och fritidsnämnden	0	-1
Miljö- o samhällsbyggn.nämnden	0	0
Kulturnämnden	0	0
Socialnämnden	-18	-36
Barn- och utbildningsnämnden	0	0
Summa nämnderna	-18	-30
Finansförvaltning	-18	274
- varav Pensionsförvaltning	0	-100
- varav Skattenetto	2	6
- varav Räntenetto	7	396
Årets resultat	-36	244
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	0,8%	10,0%

Nämnderna redovisade en negativ avvikelse mot budget för perioden januari till april med drygt 7 miljoner kronor. En stor negativ avvikelsen fanns hos socialnämnden på 24 miljoner kronor medan barn- och utbildningsnämnden redovisade en positiv avvikelse med 12 miljoner kronor. Den totala helårsprognosen för nämnderna är ett underskott med närmare 30 miljoner kronor. Underskottet hör främst till socialnämnden som prognostiserar med ett underskott på 36 miljoner kronor. Totalprognosen för nämnderna förbättras något då kommunstyrelsen räknar med ett överskott på drygt 7 miljoner kronor.

Finansförvaltningen, som består av kommungemensamma kostnader och intäkter samt skattenetto och räntenetto, prognostiserar med ett resultat på 2 949 miljoner kronor. Det innebär en positiv avvikelse mot budget på 274 miljoner kronor och en förbättring med 292 miljoner kronor som beror på den beslutade utdelningen från Strängnäs kommunföretag AB på 380 miljoner kronor och kommer från försäljning av fjärrvärmeverksamheten.

För kommungemensamma kostnader och intäkter redovisades för perioden en negativ avvikelse med 9 miljoner kronor. Helårsprognosen pekar på ett förväntat underskott med närmare 128 miljoner kronor och beror på att drygt 24 miljoner kronor förväntas tas i anspråk av de medel som tidigare reserverats i det egna kapitalet. Prognosen för pensionsförvaltningen är en negativ avvikelse med 100 miljoner kronor och beror på en pensionsförsäkringslösning som kommunfullmäktige beslutade om i samband med

årsredovisningen för 2023. Syftet är att försäkra framtida pensionsutbetalningar intjänade av tidigare generationer. En större budgetavvikelse förväntas även av resurs- och reservmedel och beror på beslut om att kompensera nämnderna för ökade kostnader för personalomkostnadspålägg med 19 miljoner kronor. Samtidigt förväntas en positiv avvikelse för reservmedel för demografisk volymjustering, då befolkningstillväxten ser ut att bli lägre än förväntat.

För räntenettet redovisades per sista april en positiv avvikelse med närmare 14 miljoner kronor. Vid årets slut beräknas överskottet bli 396 miljoner kronor och beror på utdelningen från Strängnäs kommunföretag AB på 380 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen beror även på högre ränteintäkter och borgensavgifter än budgeterat.

För skattenettet redovisades för perioden en negativ budgetavvikelse med 2 miljoner kronor. Avvikelsen förväntas vid årets slut bli en positiv avvikelse med närmare 6 miljoner kronor. Det beror på att antalet arbetade timmar beräknas bli högre än vad som tidigare beräknats. Kommunens bedömning av skatteintäktsprognosen bygger, liksom tidigare år, på Sveriges Kommuner och Regioners (SKRs) skatteunderlagsprognos samt kommunens befolkningsprognos.

För övriga kostnadsposter inom finansförvaltningen prognostiseras ingen större avvikelse mot budget för året.

Nämndernas helårsprognos

Nämnderna prognostiserar med underskott på närmare 30 miljoner kronor för 2024 som främst beror på högre kostnader än budgeterat för socialnämnden. Teknik- och fritidsnämnden prognostiserar med ett underskott på drygt 1 miljon kronor och kommunstyrelsen prognostiserar med ett överskott på drygt 7 miljoner kronor. Övriga nämner prognostiserar med budgetar i balans.

Prognosavvikelsen för nämnderna motsvarar 1,1 procent över budget.

Socialnämndens helårsprognos är ett underskott på 36 miljoner kronor, vilket är en fördubbling av underskottet jämfört med föregående prognos och motsvarar en budgetavvikelse med 3,8 procent. Försämringen av prognosen med 18 miljoner kronor, beror framför allt på att det tillkommit fler placeringar av barn och unga på institution. Den försämrade prognosen förklaras även av att det fastställda omsorgsprisindexet, OPI, blev högre än vad som tidigare prognostiserats. Det innebär att kostnader för köp av huvudverksamhet blir dyrare än vad som beräknades i prognosen i mars. I övrigt

beror underskottet främst på att kostnaden för externa placeringar av barn och unga även fortsatt förväntas vara höga. Det pågår ett aktivt arbete tillsammans med öppenvården för att minska och korta ner placeringar i de fall där det bedöms lämpligt. Nämnden har även ökade kostnader för externa och egna familje- och jourhem på grund av ett ökat behov. För att undvika kostsamma externa familjehem arbetar verksamheten med att rekrytera fler egna familjehem. Inom funktionshinderomsorgen beräknas det bli ett underskott då personlig assistans ökat vilket gör att årets budget inte beräknas täcka årets kostnader. En ytterligare förklaring till underskottet är att kostnaderna för hemtjänstens egen regi fortsätter att vara högre än beslutad ersättningsnivå. För att åtgärda underskotten inom socialnämndens verksamheter har en åtgärdsplan upprättats för att nå en budget i balans.

Kommunstyrelsen prognostiserar med ett överskott på drygt 7 miljoner kronor och den främsta förklaringen till avvikelsen är att faktiska kostnader för kollektivtrafiken beräknas bli lägre än budget på grund av en lägre indexuppräknning. Teknik- och fritidsnämnden prognostiserar med en negativ avvikelse på drygt en miljon kronor då man valt att fordonsenheten inte ska debitera kommunens övriga verksamheter för internleasingen under två månader, samt att kostnader för leasing ökat på grund av många nya bilar. Årets underskott för Fordonsenheten hanteras genom att nyttja tidigare års balanserade överskott.

Barn- och utbildningsnämnden prognostiserar i nuläget med en budget i balans. Om barn- och elevantalet fortsätter att vara lågt, vilket prognosen pekar på, kommer barn- och utbildningsnämnden i samband med den demografiska volymavstämningen i delår 2 att återlämna en del av sin budget. Efter budgetjusteringen pekar helårsprognosen på en budget i balans. *Övriga nämnder* prognostiserar ingen avvikelse mot budget.

Nettokostnadsförändring

Nettokostnadsförändringen mellan åren för nämnderna är en ökning med 83 miljoner kronor eller 9,8 % för perioden januari till april. Löne- och prisuppräknningar står för den största delen av ökningen. Resterande del av förändringen beror främst på att socialnämnden har ökade kostnader för köp av huvudverksamhet. Det beror på främst på fler placeringar av barn och unga jämfört med samma period förra året. En annan del av ökningen beror på högre kapitalkostnader för teknik- och fritidsnämnden på grund av ökade investeringar.

För att ta del av mer information kring utfall och prognos samt nettokostnadsförändring hänvisas till respektive nämnds rapportering.

Investeringar och finansiering

Kommunens investeringsbudget för 2024 uppgår till 344 miljoner kronor. Till och med april uppgick investeringsutfallet till 63 miljoner kronor.

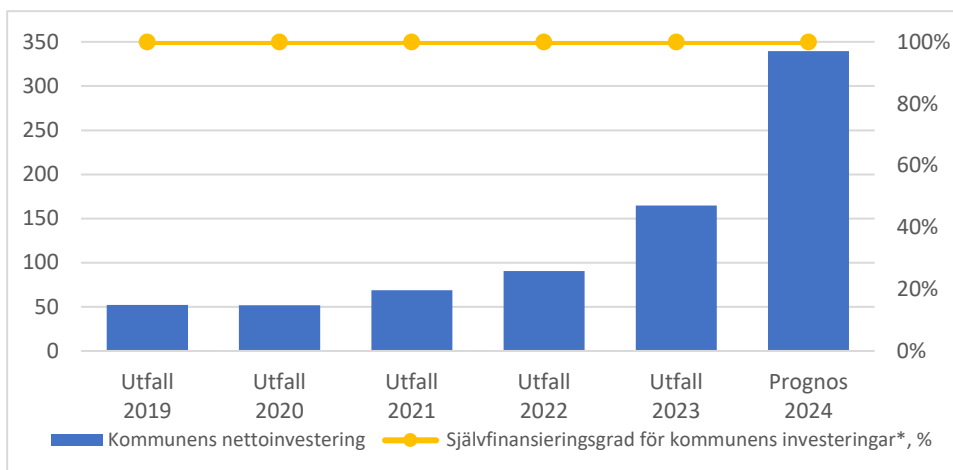
Tabell 4. Investeringsredovisning med helårsprognos

Investeringar, miljontals kronor	Årets investeringar 2024			Sedan projektens start ¹⁾		
	Helår Budget	Jan-apr Utfall	Prognos Utfall	Total Budget	Total Prognos Utfall	Total Prognos Avvikelse
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen	-73,8	-4,1	-59,3	-112,4	-67,6	44,8
Teknik- och fritidsnämnden	-255,3	-57,4	-263,0	-498,0	-376,6	121,4
Miljö- o samhällsbyggn.nämnden	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	0,0
Kulturnämnden	-2,9	-0,1	-3,4	-3,6	-3,6	0,0
Socialnämnden	-2,1	-0,3	-2,1	-2,6	-2,1	0,5
Barn- och utbildningsnämnden	-10,1	-0,8	-11,6	-13,5	-11,7	1,8
Summa investeringar	-344,5	-63,0	-339,8	-630,5	-461,9	168,6
Nyttjat från öronmärkta medel i eg	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa investeringar	-344,5	-63,0	-339,8	-630,5	-461,9	168,6

1) Utfall till om med rapportmånad/Prognos till och med 2024

Helårsprognosen beräknas till 340 miljoner kronor och innebär att utfallet blir 4 miljoner kronor lägre än årets budget. Avvikelsen hör främst till kommunstyrelsen och beror delvis på förseningar i projekt. I årsredovisningen för 2023 beslutades att föra över 164 miljoner kronor varav 129 miljoner kronor hör till teknik- och fritidsnämnden. Det handlar främst om medel för att slutföra byggnationen av sim- och sporthallen på Larslunda. Med nuvarande investeringsprognos bedöms självfinansieringsgraden uppgå till 100 procent för året. Självfinansieringsgraden mäter hur stor del av kommunens investeringar som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. Teknik- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen är de nämnder som redovisar större budgetavvikelser i prognosen med ett totalt utfall för året på 322 miljoner kronor.

Tabell 5. Självfinansieringsgrad av kommunens investeringar

Nämndernas helårsprognos för investeringsutgifter

De pågående investeringsprojekten inom *kommunstyrelsen* avser till största delen projekt inom mark och exploatering. Här finns projekt som Larslunda allmänna anläggningar, Marielund skoltomt och klimatanpassningsåtgärder för dagvatten. Ytterligare investeringar görs i digital infrastruktur, anpassningar i ekonomi- och personalsystem samt i säkerhetsåtgärder som reservkraftverk, trygghetspunkter och krisledningscentral. Av kommunstyrelsens totala investeringsbudget till och med 2024, beräknas endast 60 procent användas innan årets slut. En orsak till avvikelserna är förseningar, delvis på grund av långdragna utredningar och beroenden av andra parter. En annan orsak är att kommungemensamma prioriteringar tagit både resurser och nyckelpersoner i anspråk för andra uppgifter. Projekten planeras att färdigställas under nästa år eller senare.

Teknik- och fritidsnämndens investeringar avser främst byggandet av ny sim- och sporthall vid Larslunda. Ytterligare investeringar inom idrotts- och fritidsanläggningar görs i bevattningsanläggning Larslunda, aktivitetsyta på Tosterö, omläggning av konstgräsplan vid Vasavallen, renovering av badhus i Åker och investeringar i inbyggd isbana på Hammarens IP som nu är klar. Inom anläggningar pågår bland annat investeringar kopplade till Tosteröbron, renovering av Växthuset på Sundby, reinvestering av busshållplatser och iordningsställande av Östabadets lekplats. Investeringar i maskiner och inventarier avser främst inköp av fordon, maskiner och annan utrustning för nämndens olika verksamheter. Budgetavvikelsen på 121 miljoner kronor i prognosen från projektens start och till och med 2024, beror främst på en förskjutning av byggtiden för Larslunda sim- och sporthall som blir klart 2025. Simhallens totala kostnad, fram till att projektet är slutfört, beräknas bli 3 miljoner kronor över budget till följd av högre etableringskostnader. Denna kostnad bedöms

täckas av den totala budgetramen för sim- och sporthallen då de prognostiserade kostnaderna för sporthallen är något lägre än budgeterat.

Inom *miljö- och samhällsbyggnadsnämnden* finns endast ett investeringsprojekt för året och det är kopplat till digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen.

Kulturnämndens investeringar innefattar återlämningsmaskiner och belysning på biblioteken, möbler och scenteknik till mötesplatsen i Åker, personaldatorer till flera enheter, LAN-datorer och möbler till fritidsgårdarna samt instrument till Kulturskolan. Akustikåtgärder Paulinska salen är ett större projekt som fördes över från förra året och beräknas bli klart under 2024. *Socialnämndens* investeringar för året används främst till inventarier inom äldreomsorg och funktionshinderomsorg. De totala investeringskostnaderna för året beräknas bli lägre än budget på grund av fördröjningar inom färdigställandet av verksamhetslokaler. *Barn- och utbildningsnämndens* investeringar innefattar It och digitalisering för samtliga verksamheter samt möbler och utrustning till förskola och grundskola. Prognosen är att hela investeringsbudgeten för maskiner och inventarier till Bildningscentrum samt utrustning till Finningeskolans utbyggnad kommer begäras över till nästkommande år på motsvarande 1,8 miljoner kronor.

Nyckeltalsbilaga

Bilaga 1. Detaljerad driftredovisning

	Utfall Jan - Apr 2024	Budget Jan - Apr 2024	Avvikelse Jan - Apr 2024	Prognos helår 2024	Budget helår 2024	Prognos Avvikelse
▼ Strängnäs kommun	-15	-10	● -5	252	8	244
▶ 1 - Kommunfullmäktige	-2	-2	● -0	-9	-9	0
▶ 2 - Kommunstyrelsen	-69	-73	● 4	-204	-211	7
▶ 3 - Teknik- och fritidsnämnden	-66	-65	● -1	-189	-188	-1
▶ 4 - Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-12	-13	● 1	-36	-36	0
▶ 5 - Kulturnämnden	-21	-22	● 1	-63	-63	0
▶ 6 - Socialnämnden	-340	-315	● -24	-971	-935	-36
▶ 8 - Barn- och utbildningsnämnden	-422	-435	● 12	-1 225	-1 226	0
▼ 9 - Finansförvaltning	916	914	● 2	2 949	2 675	274
▼ 91 - Kommungemensamma kostnader & intäkter	-24	-15	● -9	-252	-124	-128
▶ 9110 - Pensionsförvaltning	-21	-17	● -4	-150	-50	-100
▶ 9114 - Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	5	8	● -4	-47	-47	0
▶ 9119 - Övriga kommungemensamma kostnader	0	-1	● 2	-4	-4	0
▶ 9150 - Resurs- och reservmedel	-5	-5	● 0	-27	-23	-4
▶ 9190 - Lanspråktaga medel från eget kapital	-3		● -3	-24		-24
▶ 92 - Skattenetto	920	922	● -2	2 770	2 765	6
▶ 93 - Räntenetto	21	7	● 14	430	34	396